

„Ik denk ook aan Prof. Schilder's afwijking van de belijdenis, dat de kerk de vergadering der geloovigen is”.

Ziezo. Afwijking van de belijdenis.

Of ik boos er om ben? Niet in het minst. Ik houd mijnerzijds vol, dat Praedadvies en zoo voort, en ook wat dr Ridderbos verder schrijft over Zondag 27, strijd met de belijdenis. Tevens geloof ik, dat iemand als hij, die van een candidaat hielp zeggen, dat hij afweek van de belijdenis inzake art. 33, terwijl nadien de heele wereld weet, dat die candidaat al zijn bestrijders verslagen heeft, en dat zij zelf zijn vastgelopen, niet veel indruk meer op mij behoeft te maken als hij reciprociteit: u wijkt af van de belijdenis. Die candidaat hield zich aan de belijdenis (Zondag 25); zij hielden zich aan een Kuyperianum.

Ik ben alleen maar vroolijk. Vroolijk, niet om de narigheid. Wel om het feit, dat langzamerhand ieder weet: deze menschen denken geen oogenblik aan hereniging met allen. En wat mijzelf betreft: ik denk er niet aan, met zulke theologanten aan één tafel te gaan zitten om samen theologisch onderwijs in elkaar te zetten. Ik heb het laken van die tafel niet doorgesneden; dat deden zij. Maar als een man, zooals nu dr Ridderbos, jaren lang heeft geleefd onder de ontkrachting van de belijdenis, die dr H. H. Kuyper heeft aangedurfd inzake de kerk (b.v. door te zeggen, dat in art. 27 een andere kerk bedoeld was dan in de andere artikelen), en jaren lang geslikt heeft de pluriformiteit, met al de misère daarvan, nog pas in de conferenties van Bavinck, en thans met Barkey Wolf en Wielenga en catecheten die de confessie over de kerk niet meer aankunnen, samenleef, en ze laat begaan, niettemin van wie terug wil tot de belijdenis verklaart: die man wijkt er van af, dan zeg ik: hij is ziende blind. Dat kan ook mij passeeren. Maar wat niet passeeren kan, dat is dit: dat wij samen weer eens een theologisch hoogeschooltje op zetten, onder curatoren en zoo, terwijl zulke dingen geméend worden. Van zijn kant en van mijn kant.

Ik dank elken dag voor de vrijmaking; en ook daarom ben ik blij, dat de menschen nu eindelijk eens kunnen gaan voelen: dat heele spiegelbeeld van „naderende hereeniging”, dat heeft alleen maar dienst gedaan als stopmiddel van de vrijmaking.

Da Schep, en da Bos, en alle anderen zullen tegen een muur loopen. Dachten ze heusch, dat „ze” ons zullen willen laten leeren? Geen sprake van. Wij hen ook niet meer.

Ze zijn met een beroep op Kuyper (dat de wegstervende V.U.-groep deed), ons kwijt, en zien niet, dat de opkomende V.U.-groep Kuyper en ons heelemaal kwijt wil. Die afgestervende V.U.-groep wil deze „winst” niet weer verliezen. Ze wil alleen maar die menschen weer hebben die ze van ons los kunnen weeten. Het smaldeel!! En alles wat dienen kan om dit duidelijk te maken als hun toelag, is noodig te zeggen. Vandaar mijn aandacht voor dit zinnetje over mijn afwijking van de belijdenis inzake de kerk.

We vorderen, in de richting der duidelijkheid.

En ik houd vol: met de kerk is jaren lang geknoeid terwille van de pluriformiteit. De vruchten kan men zien: muggen uitziften bij óns, en kemels doorzwelgen bij de oecumenische heidenen.

Het is een droevig einde van die wegstervende V.U.-groep. Ze is hopeloos gestrand, steriel in 't eind.

K. S.

Dr J. Ridderbos over „legendes”

Dr J. Ridderbos las ergens, dat de synode tot de bezwaarden had gezegd: „als U het niet met ons eens is, moet U het kerkverband maar verlaten”. Hij noemt dit een legende, schrijft verbreiding en propagatie van die legende toe aan „de vrijgemaakte pers”, en doet er nog al verdrietig over.

We kunnen dit protest niet bewonderen. Natuurlijk zit er een foutje in de weergave van de woorden; de commissie der uitwerpsynode heeft natuurlijk niet gezegd: „als U het niet met ons eens is”. Maar even natuurlijk heeft de schrijver, dien dr Ridderbos hier afwijst, dat maar beschouwd als een losse weergave. Maar als dr Ridderbos nu meent, met deze zaak klaar te zijn, dan is dat toch maar zinloos. Hij haalt de vrijgemaakte pers erbij; waarom haalt hij de niet vrijgemaakte pers er niet bij? Ondergeteekende heeft, nog niet vrijgemaakt, maar nog in volledige poging — vergeefs overigens — om op tijd te waarschuwen voor de ongereformeerde opvattingen van de heeren Ridderbos, Nauta, Den Hartogh etc., officieel geschreven en gesanctioneerd, letterlijk geciteerd de brieven die hij zelf ontving, en die vrijwel kloppen met wat Wezep te hooren kreeg. Men kan ervan lezen in „De Waarheid Luistert Nauw”, bl. 32, 46-47, 49-50, 51-2, 69, 70, 71 (2e druk). Daar wordt met de stukken bewezen, dat de heeren schrijven en handhaven durfden:

„Zoolang dit niet is geschied (d.w.z. zoolang de betwiste besluiten niet door een nieuwe Generale Synode zijn veroordeeld, K. S.) heeft echter elke kerk

en ieder kerklid deze besluiten krachtens het kerkverband als de facto bindend te erkennen. Meent hij dit om der conscientie wil niet te mogen doen, omdat hij ze met Gods Woord in strijd acht..... dan zou hij uit het kerkverband moeten treden. Maar in het kerkverband blijven en Synodebesluiten niet als bindend erkennen is innerlijk tegenstrijdig”.

Men heeft dit later nadrukkelijk gehandhaafd. Zie de aangegeven bladzijden. Het is dan ook de naakte hiërarchie: ze laat óók geen „interim” toe van niet-uitvoeren. Reeds als iemand nog maar meent dat hij een besluit niet uitvoeren mag, moet hij eruit loopen, volgens deze kerkseurderslogica. De Schrift spreekt barmhartiger over het kerkverband.

K. S.

Een schriftelijke situatietekening en een goede schuldbelijdenis

In Ter Apel heeft diaken J. Duisterwinkel zich 6 December 1948 met een brief tot zijn kerkeraad gewend, en daarin een concreet, categorisch antwoord gevraagd op onderstaande vragen:

1. Houdt de Kerkeraad nog altijd krachtens art. 31 K.O. voor vast en bondig, als niet in strijd met de Hellige Schrift en K.O. de leeruitspraken, door de Gen. Synode in 1944 bindend opgelegd, wijl ze Goddelijke Waarheden inhouden — vgl. rapport Dr Duursema — en later vervangen door de z.g.n. Vervangingsformule?

2. Houdt de Kerkeraad nog altijd krachtens art. 31 K.O. voor vast en bondig, als niet in strijd met Gods Woord en de K.O. de schorsingen, afzetting en wering uit het ambt, op grond van bovengenoemde („Goddelijke”) leeruitspraken?

Op deze vragen heeft diaken J. Duisterwinkel van den Kerkeraad der gebonden Kerk per brief van 18 Dec. 1948 schriftelijk antwoord ontvangen. Uit dit antwoord citeren we hier, als voor het oogenblik genoegzaam:

„Wat Uw tweetal vragen betreft, daarover het volgende:

A. De Kerkeraad houdt krachtens art. 31 K.O. voor vast en bondig de leeruitspraken door de Synode in 1946 — niet in 1944 — bindend opgelegd, gelijk alle uitspraken en besluiten eener Generale Synode bindend zijn.

en verder:

B. Wat de „kerkrechtelijke” zijde van de zaak betreft — dit in antwoord op Uw tweede vraag — de Kerkeraad kan onmogelijk oordeelen over al de schorsingen en afzettingen enz., die op grond van de z.g.n. „Goddelijke” leeruitspraken zouden zijn geschied.”

Terecht merkt diaken J. Duisterwinkel in een brief, dien hij onder overlegging van de tusschen hem en zijn kerkeraad gewisselde correspondentie tot de leden der Kerk richtte, op:

„Wel schreef de kerkeraad niet te kunnen oordeelen over alle schorsingen en afzettingen enz.; maar zeker kan de kerkeraad oordeelen en heeft ook metterdaad geoordeeld uit de hem toegezonden stukken en publicaties over de schorsing en afzetting van Prof. Dr K. Schilder, de schorsing van Prof. Dr S. Greijdanus en van Dr C. Stam (n.b. in eigen Classis geschied) en de wering van den toenmaligen candidaat H. J. Schilder. Ook die nam de kerkeraad nog voor zijn rekening.”

Hier is dus een duidelijke, schriftelijke situatietekening verkregen. En blijkt, dat men zich niet schamt rond voor het voor vast en bondig houden der befaamde „leeruitspraken” uit te komen.

Er is wat dit betreft dus NIETS veranderd sinds de vrijmaking.

En deze is dus nog evenzeer noodig!

En tracht de Kerkeraad van Ter Apel zich ter zake de gedane schorsingen enz. wat op de ruimte te houden, uit het schrijven van diaken J. Duisterwinkel blijkt wel duidelijk, dat ook hier van geen bekeering of verandering der gedachte sprake is.

En toch..... het betreft hier geen kerkeraad, die „plus synodalist que la Synode” is. Het betreft hier juist een van die „hereeniging” zoekende, althans begeerende kerkkeraden. Want in zijn gemelden brief schreef deze kerkeraad ook:

„Voorts is U bekend, hoe de kerkeraad alhier biddend begeert, dat de kerkelijke breuk wordt geheeld; hij verblijdt zich daarom over allerlei pogingen, die in beide kerkformaties worden gedaan, om daartoe te komen. Juist daarom te meer is het wenschelijk, dat de „bezwaarden” in onze Geref. Kerken blijven, om alzoo invloed uit te oefenen op den gang van ons kerkelijk leven.”

En nu wat betreft de schuldbelijdenis. Daarover wordt thans veel gesproken. En reeds verklaarde men van zekere zijde, dat als dit nut kon afwerpen, men

wel schuld wilde belijden. Maar in den brief van diaken J. Duisterwinkel vond ik een goede schuldbelijdenis. Een met welke wij allen voor ons deel en op onze wijze behooren en zeker ook gaarne willen instemmen. Hij schreef in aangehaalden brief aan den kerkeraad:

„Sedert geruimen tijd heeft hij bezwaren tegen den gang van zaken in „De Gereformeerde Kerken”. Den laatsten tijd zijn deze bezwaren hem echter zoo zwaar gaan wegen, dat hij nu zoekt zijn geweten te ontlasten.

Hij wil daarbij gaarne zijn schuld belijden, dat hij niet eerder deze kwestie officieel in Uw midden aan de orde stelde, en zoo mede schuldig staat aan het voortleven in zonde van hiërarchie en kerkseurering van de Gereformeerde Kerk van Ter Apel.”

En in zijn brief aan de Gemeente belijdt hij eveneens openlijk schuld,

„dat hij zoo lang medeschuldig heeft gestaan aan het verval, dat zich ook in de kerk van Ter Apel openbaarde, door daarin te berusten.”

Dit is een schuldbelijdenis, waarin zich aan ons het broederhart ontdekt. En dit is de schuldbelijdenis, waar om gebeden en waartoe opgeroepen moet worden.

A.

v. B.

Naschrift. De synodocratische kerkeraad is te schorsen, al zal het hem niet overkomen. Hij zegt n.l. wel 1946, maar niet 1944 te aanvaarden. Maar 1946 liet het overgrote deel van de uitspraken van 1942—1944 staan; en heeft op dat ééne punt, waarop een uitspraak „vervangen” werd verklaard: het vervangende deel is geheel gelijk, zakelijk, aan het vervangen deel, dat trouwens naar Schrift en belijdenis was. Als dus de kerkeraad niet 1944 aanvaardt, zooals hij verzekert, doet hij veel meer dan anderen, die deswege uitgestooten zijn. Is hem dat niet duidelijk? En — beweegt hem dat niet?

„Onmogelijk oordeelen” over besluiten. Dus onbeoordeeld aanvaarden? Waar blijft de toetsingsplicht? Waar de mannelijkheid? Waar de „eenigheid”? Blinde gehoorzaamheid, is die tegenwoordig siernaad van „Gods Huis”?

We verblijden ons, dat in Ter Apel de oogen opengegaan.

K. S.

Nieuw Oosterbeeksch palliatief (VI)

Als in 1571 de kerken te Emden samenkwamen en ze een „orde” opstellen tot regeling van het kerkverband, dan zijn de grondlijnen voor zulk een kerkenordening reeds gegeven en ook aanvaard. Voorafgegaan was immers de eenstemmigheid inzake de belijdenis. Emden heeft die overeenstemming niet slechts geconstateerd, maar bouwt ook daarop voort. Men gaat uit van hetgeen tevoren in de Nederlandsche Geloofsbelijdenis nopens de kerkregering uit het Woord des Heeren was afgeleid.

We vinden de beginselen, waarnaar de kerk moet geregeerd worden, in de Geloofsbelijdenis artikel 30, 31 en 32. Ze zijn:

a. de kerk moet geregeerd worden op de wijze, zooals onze Heere ons heeft geleerd in Zijn Woord;

b. daartoe moeten er zijn wettig verkoren dienaars of herders, ouderlingen en diakenen, vormende den Raad der kerk, opdat de ware religie onderhouden, de overtreders op geestelijke wijze gestraft en de armen en bedrukten geholpen en getroost worden;

c. Jezus Christus is de eenige algemeene Bisschop en het eenige Hoofd der Kerk; zijn dienaars hebben overal eenzelfde macht en autoriteit;

d. geen kerkelijke ordinantie mag afwijken van hetgeen ons Christus, onze eenige Meester, geordeneerd heeft — verworpen dient alle wet, die daarmee niet overeenkomt. Aangenomen moet alleen wat eendracht en eenigheid voedt en bewaart, en alles onderhoudt in de gehoorzaamheid Gods.

Merkwaardig is, waarvan hier wel en waarvan niet sprake is.

De kerkelijke regeering, zoo wil de Belijdenis, is gebonden aan het Woord van God. Onder Christus als het eenige Hoofd wordt alle kerkelijke macht uitgeoefend door den plaatselijken kerkeraad. Alle dienaars des Woords staan in gezag en bevoegdheid op één lijn; datzelfde geldt vanzelfsprekend van de ouderlingen en diakenen, en dus ook van de kerken, waaraan ze verbonden zijn. Alle kerkelijke ordinantie moet volkomen overeenstemmen met de ordinantie van onzen eenigen Meester.

Wat kent de Belijdenis niet, waarvan is hier geen sprake? Van Synoden. En dus evenmin van synodale regeermacht. En dus ook niet van een zich „vooralsnog onderwerpen” aan synodale besluiten, gelijk de stellingen-auteurs willen.

Men bestrijdt dit.

Men heeft gezegd: de Belijdenis spreekt wel degelijk van synoden, let maar eens op de uitdrukking: „het is nuttig en goed, dat die Regeerders der Kerk zijn, onder zich zekere ordinantie instellen en bevestigen tot onderhouding van het lichaam der Kerk”. Dat lichaam der Kerk is natuurlijk de som, het geheel der plaatselijke kerken. Dat geheel van kerken moet onder-

houden w
der kerk
ordinant

Is dit

Indien
gadering
dan d
Waaron
genoemd
de revisi
gevoegd

Verde
bedoeld
Geloof
diend he
verhinde

particul
laatste d
gedachte
anders b
Volkome
lichaam
gens die
er plaats

Vervol
Kerk” w

Hier zal
kerken
Fransche
van 1561
Hier wo
regeerde
meente

Eindel
synoden

staat er
nemen a
kelijke t
Filips II
gaat: „d

naar de
onzen H
voor dit
looven a

Hier v
verwerpe
vindinge

men zou
dienen, z
dwingens
gen zij
ten” ook

onder w
pen, zeg
aan. Ee

dient om
bewaren
Gods. Da

lijk onder
af te w
Meester,

Een k
Zoodra
vigen v
leggen c

of eenbe
wordt. C
aan men

Artike
noodlott
vrijmaak
in Zijn

En al
geen rec
sing eis
lingen-a
vóór ell
stonds g

1) Ce
donnance

In d

Om ar
ting te
van Lee
een ant
nisaties.

Zooals
van deze
Rapport
bepaalde
correctie

Uit de
aan Ned
het M.O
werden

is ons h
gewone
C.V.H.M
in stem